

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/62/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3117100006
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 01. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2018:3117100006.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. a JUDr. Denisa Vékonyho vo veci starostlivosti súdu o mal. C. R., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpeného Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny U., dieťa rodičov: matky V. C. R., trvale bytom U. U., S. XXX, toho času bytom U. U., M. XXX, zastúpenej Z. a otca Z. R., I., trvale bytom U. U., S. XXX, zastúpeného advokátmi N., o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, na odvolanie otca aj matky dieťaťa proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín zo dňa 04. októbra 2017, č.k. 31PPOm/2/2017-18, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku o povinnosti otca dieťaťa odovzdať maloletého C. do starostlivosti matky a vo výroku o rozsahu styku otca s maloletým C. **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie uznesením zo dňa 04.10.2017, č.k. 31PPOm/2/2017-18 nariadil otcovi dieťaťa odovzdať maloletého C. do starostlivosti matky a súčasne rozhodol, že otec maloletého dieťaťa je povinný prispievať na výživu maloletého C. sumou 70 eur mesačne, k rukám matky, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, a že otec je oprávnený stretávať sa s maloletým C. každý utorok a štvrtok v čase od 15:00 hod. do 18:30 hod. a v každú párnú sobotu od 09:30 hod. do 13:30 hod. a nepárnú nedeľu od 09:30 hod. do 15:30 hod., kedy maloletého vyzdvihne v stanovený čas a rovnako ho v stanovený čas matke vráti v mieste bydliska matky; matka je povinná dieťa na styk riadne pripraviť a odovzdať ho v stanovenom čase otcovi. Súd prvej inštancie uznesenie odôvodnil tým, že navrhovateľka, ktorá je matkou maloletého dieťaťa, žiadala neodkladným opatrením dočasne zveriť maloletého C. do jej osobnej starostlivosti a otca zaviazat' platiť výživné vo výške 200 eur mesačne. V návrhu uviedla, že podala návrh na začatie konania o rozvod manželstva pod sp. zn. 31P/166/2017. Krátko pred podaním tohto návrhu sa vzťahy medzi ňou a manželom zhoršili. Dňa 26.09.2017 prišiel odporca vo večerných hodinách domov a chcel sa hrať o 21:00 hod. s mal. C. práve v čase, keď ho chcela navrhovateľka uložiť spať. Začali sa hádať, pričom sa odporca zahnal na ňu rukou a následne sa musela pred ním skryť aj s maloletým v šatníku. Pociťovala vážne obavy o svoje zdravie a život (odporca synovi oznámil, že „jemu nič neurobí, to len mamka je sprostá“). Maloletý reagoval tak, že bol celý vystrašený, triasol sa, sťažoval sa na bolesti brucha a v noci veľmi zle spal. Rozhodla sa opustiť spoločnú domácnosť a podať návrh na rozvod. Dňa 27.09.2017 si zobrala nevyhnutné veci a spolu s maloletým prišla k svojim rodičom. Následne jej odporca zamedzil prístup do spoločnej domácnosti a začal sa dožadovať styku s maloletým a neustále ju bombardoval SMS správami. Dňa 01.10.2017 o 10:00 hod. maloletého doviedla k odporcovi, pričom maloletý začal plakať, nechcel s ním zostať. Odporca neprispieva ani na výživu syna, hoci je zamestnaný a má nadštandardný príjem cca 2.000 eur v hrubom. V doplnení návrhu na vydanie neodkladného opatrenia navrhovateľka uviedla, že nechce brániť styku otca s maloletým (za 4 dni od opustenia spoločnej domácnosti bol otec so synom 3 krát). Dohodla sa s otcom dieťaťa na styku aj dňa 03.10.2017, a to takou formou, že o 15:00 hod. si otec dieťa vyzdvihne zo škôlky a o 17:30 hod. ho vráti matke. I napriek tomu ho vyzdvihol už o 11:00 hod., odišiel so synom a matke neodpovedal na správy a telefonáty. Z jeho správania je

zrejme, že nie je schopný rešpektovať dohodu, ani potreby maloletého dieťaťa. Zo zápisnice o trestnom oznámení zo dňa 03.10.2017 súd prvej inštancie zistil, že navrhovateľka popisovala vulgárne správanie jej manžela voči jej osobe, ako aj skutočnosť, že dňa 03.10.2017 otec vyzdvihol dieťa zo škôlky, napísala mu SMS, aby jej ho do 17:30 hod. vrátil, bola na adrese trvalého pobytu, kde sa však manžel so synom nenachádzali. Právne súd prvej inštancie zdôvodnil rozhodnutie ustanoveniami § 324 ods. 1, ods. 2, § 325 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), § 2 ods. 1, ods. 2, § 360 ods. 1, § 365 ods. 1, ods. 2, § 366 a § 367 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“). Uviedol, že navrhovateľka osvedčila skutočnosť, že vzťahy v rodine si vyžadujú nevyhnutnú úpravu pomerov nariadením neodkladného opatrenia. Neboli však splnené podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia v zmysle § 365 ods. 1, ods. 2 CMP, nakoľko navrhovateľka neosvedčila, že je ohrozený život a zdravie maloletého, a že otec niekedy maloletému C. ubližoval. Je nesporné, že rodičia maloletého majú v manželskom spoložití vážne problémy. Zásadnou chybou v správaní rodičov maloletého je však to, že svoje nezhody riešia za prítomnosti maloletého dieťaťa, u ktorého takáto ich správanie vyvoláva s poukazom na jeho vek (X roky) len zmätenosť, neistotu a môže mať negatívny vplyv na jeho zdravotný stav a ďalší zdravý vývin. S cieľom ochrániť dieťa pred takýmito konfliktnými situáciami súd neodkladným opatrením dočasne upravil pomery v rodine tým, že zveril maloletého matke, a to s poukazom na útlý vek dieťaťa. Súd rozhodol o neodkladnom opatrení podľa § 367 ods. 1 CMP, v zmysle ktorého nariadil otcovi odovzdať dieťa matke, nakoľko bolo preukázané, že 03.10.2017 si otec vyzdvihol maloletého z materskej školy, odišiel s ním a až o 15:00 hod. matke oznámil, že sa nachádza s dieťaťom u svojich rodičov a o 16:00 hod. jej poslal SMS, z ktorej vyplynulo, že si maloletého C. berie na týždeň. Výživné na maloleté dieťa bolo podľa § 366 CMP stanovené vo výške 70 eur mesačne, nakoľko výživné určené neodkladným opatrením má slúžiť len na pokrytie základných potrieb maloletého dieťaťa v nevyhnutnej miere. Neodkladným opatrením tiež súd upravil styk otca s maloletým v rozsahu, v akom to požadovala matka, nakoľko rodičia sa nevedia na stretávaní otca s maloletým dohodnúť a za predpokladu, že by sa otec s maloletým nestretával, mohlo by dôjsť k ochladnutiu citových väzieb maloletého k otcovi. Keďže matka nepreukázala, že sa otec neadekvátne správal k maloletému, súd prvej inštancie nepovažoval prítomnosť matky pri realizácii styku otca so synom za potrebnú, a to aj s poukazom na vážne narušenie vzťahov medzi rodičmi dieťaťa. Matkou navrhovaný styk otca s maloletým považoval súd prvej inštancie z hľadiska záujmu dieťaťa za nedostatočný.

2. Proti uvedenému uzneseniu podal včas odvolanie otec dieťaťa prostredníctvom svojho advokáta s tým, že napáda len výrok o povinnosti odovzdať maloletého C. do starostlivosti matky a výrok o určení styku otca s maloletým C.. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napadnuté výroky tak, že maloletý C. sa dočasne ponecháva v osobnej starostlivosti matky a otec je oprávnený stretávať sa s mal. C. každý utorok a štvrtok od 15:00 hod. do 19:00 hod. a každý páry víkend od piatka od 15:00 hod. do pondelka do 09:00 hod. nepretržite. Odvolanie zdôvodnil tým, že považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie v napadnutej časti za nesprávne, založené na nesprávnom právnom posúdení veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Otec uviedol, že má vynikajúci vzťah s maloletým synom C., ktorý vyrastal v ich rodinnom dome až do 27.09.2017, kedy ho matka proti vôli otca odniesla z jeho pôvodného bydliska a s maloletým sa nasťahovala k svojim rodičom. Keďže maloletý C. mal dňa XX.XX.XXXX D. narodeniny a matka maloletého nebola ochotná umožniť otcovi stretnutie so synom, aby mu otec usporiadal narodeninovú oslavu, rozhodol sa otec, že túto oslavu usporiada v predstihu tak, aby maloletý syn mohol osláviť narodeniny ako s matkou, tak aj s otcom. Dňa 03.10.2017 si vyzdvihol maloletého syna v škôlke skôr (rovnako ako to urobila matka dňa 28.09.2017) a odišli do D. U., čo otec matke maloletého oznámil. Maloletý syn bol veľmi šťastný a spokojný, tešil sa, že otca konečne vidí. Po tom, čo matka maloletého ešte v ten deň vulgárne vynadala jeho rodičom a naňho podala trestné oznámenie za údajné týranie (aj keď vo svojom návrhu na rozvod manželstva, podanom ani nie týždeň predtým, žiadne týranie neuviedla), otec nechcel situáciu vyhrotiť a maloletého matke odovzdal. Maloletý C. sa k matke vôbec nechcel vrátiť, a keď mu otec povedal, že sa vracajú z výletu späť, silno plakal. Pokiaľ ide o styk s dieťaťom, otec považuje za veľmi dôležité, aby dieťa preberal v materskej škole a nie v nepriateľskom prostredí u rodičov matky, kde sa matka s príbuzenstvom snaží navodiť v synovi pocit, že sa mu deje niečo veľmi zlé, keď ide k otcovi. Otec navrhuje minimalizovať svoj kontakt s matkou maloletého a preberanie maloletého priamo od matky. Ďalej otec uviedol, že nikdy matku dieťaťa žiadnym spôsobom netýral. Urážajú ho aj zavádzajúce tvrdenia matky o užívaní antidepresív. V čase, keď sám zabezpečoval potreby rodiny, otec od vyčerpania skolaboval, bola mu diagnostikovaná okrem iného tetánia a na dva týždne mu ošetrjúca

lekárka predpísala antidepresíva. Nikdy inokedy antidepresíva neužíval. Naopak, matka má už čoraz viac viditeľné problémy so sebaovládaním a sebakontrolou.

3. Spolu s odvolaním podal otec návrh vo veci samej na zverenie maloletého C. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, o ktorom rozhodne po vykonaní potrebného dokazovania súd prvej inštancie.

4. Proti uzneseniu súdu prvej inštancie podala odvolanie aj matka dieťaťa, a to v časti týkajúcej sa úpravy styku otca s dieťaťom. Uviedla, že úprava styku maloletého s otcom počas pracovných dní utorok a štvrtok od 15:00 hod. do 18:30 hod. nezohľadňuje režim maloletého dieťaťa. Návrat dieťaťa o 18:30 hod. je neskorý, vzhľadom na každodenné potreby maloletého (v pokoji sa okúpať, navečerať, pohrať sa). Vzhľadom k tomu, že dieťa do škôlky ráno vstáva o 06:00 hod, matka dieťa ukladá k spánku už o 19:30 hod. Preto matka navrhuje zmenu úpravy styku tak, že počas pracovných dní utorok a štvrtok sa skrátí styk otca s maloletým od 15:00 hod. do 18:00 hod. a o hodinu sa styk predĺži v každú párnú sobotu od 09:30 hod. do 14:30 hod. a v nepárnu nedeľu od 09:30 hod. do 16:30 hod.

5. Otec v písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že s ním nesúhlasí, považuje ho za účelové a okolnosti v ňom uvedené za nepravdivé a zavádzajúce. Cesta z miesta bydliska otca do miesta bydliska rodičov matky trvá tri minúty pešej chôdze, otec podá maloletému večeru a žiadny extra program matka s dieťaťom večer nevykonáva. Súkromná materská škola, ktorú maloletý navštevuje, sa otvára ráno o 07:30 hod., preto otec má vážne pochybnosti o tom, že matka budí maloletého ráno o 06:00 hod.

6. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca uviedla, že neopustila spoločnú domácnosť s otcom dieťaťa bez príčiny - tomuto jej konaniu predchádzalo dlhodobé konfliktné spolužitie s otcom dieťaťa, ktorého súčasťou boli hádky, vulgarizmy a urážanie navrhovateľky zo strany otca dieťaťa, bez ohľadu na prítomnosť dieťaťa. Nie je pravda, že dňa 28.09.2017 mal vybrať C. zo škôlky otec, na vyzdvihnutí syna zo škôlky sa otec dieťaťa s matkou nedohodli. Matka v tento deň vyzdvihla mal. C. zo škôlky o 11:00 hod., nakoľko mala dovolenku a chcela ten čas tráviť so synom s cieľom venovať sa mu a upokojiť ho po negatívnych zážitkoch, pričom po poludňajšom spánku umožnila otcovi styk s dieťaťom až do večerných hodín. Za prvé štyri dni od opustenia spoločnej domácnosti mal otec umožnený styk so synom počas troch dní. Nie je pravda, že by matka neumožnila otcovi usporiadanie oslavy narodenín pre syna - na túto tému otec dieťaťa s matkou vôbec nekomunikoval. Nie je pravda, že počas pobytu v U. dieťa malo všetko, čo potrebuje. Nemalo lieky na lekársky predpis, ktoré v danom čase malo užívať, ktoré otec dieťaťa nielenže nemal so sebou, ale o potrebe ich užívania maloletým ani nevedel. Otec dieťaťa po zistení, že je vydané neodkladné opatrenie, kontaktoval telefonicky matku navrhovateľky s požiadavkou, aby mohli zostať na výlete, na čo mu matka navrhovateľky povedala, že ona nie je tá, ktorá o tom rozhoduje. Matka ďalej uviedla, že otec v odvolaní poukazuje na asistovanie matkinho príbuzenstva pri preberaní dieťaťa, avšak svoje asistujúce príbuzenstvo nespomína. Od 10.10.2017 matka odovzdáva a preberá dieťa sama, bez prítomnosti ďalších osôb. Maloletý si začína zvykať na režim zavedený neodkladným opatrením a jeho odovzdávanie a preberanie prebieha menej konfliktné.

7. Otec v písomnom vyjadrení k vyjadreniu matky uviedol, že do odsťahovania sa matky s maloletým C. zo spoločnej domácnosti sa podieľal na každodennej starostlivosti o syna, každé ráno ho osobne vozil do materskej školy, predtým ho nakŕmil, obliekol, pomohol mu s hygienou a pod. Po odsťahovaní mu matka navrhla, aby po maloletého išiel každý deň do škôlky a bol s ním každý druhý víkend od piatku do nedele, ale následne už o tom nechcela ani len počuť. Syn je naňho zvyknutý, je naňho citovo naviazaný, preto nevidí dôvod, aby uňho do meritórneho rozhodnutia súdu netrúvil každý druhý víkend a dve popoludnia v týždni. Otec ďalej uviedol, že už teraz bolo osvedčené, že maloletý C. má k nemu veľmi silný pozitívny vzťah a nebolo osvedčené, že by mal otec na dieťa akýkoľvek negatívny vplyv.

8. Krajský súd v Trenčíne, ako súd odvolací, preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 387 ods. 1, ods. 2 CSP ako vecne správne potvrdiť.

9. Pred začatím konania alebo po jeho začatí môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený a za predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý

zásah súdu. Odvolací súd považuje za potrebné v prvom rade uviesť, že rozhodovanie formou neodkladného opatrenia by malo byť považované za výnimočné, keďže neodkladným opatrením súd rozhoduje v podstate bez podrobnej znalosti skutočného stavu (práve z dôvodu naliehavosti zásahu súd spravidla nevykonáva dokazovanie), len na základe skutočností, ktoré osvedčí navrhovateľ neodkladného opatrenia (a prípadne aj ostatní účastníci konania, ak už mali možnosť sa k veci vyjadriť). Preto pre nariadenie neodkladného opatrenia ustanovuje procesný predpis osobitné predpoklady, medzi nimi najmä osvedčenie potreby neodkladnej úpravy pomerov (§ 325 ods. 1, § 326 ods. 1 CSP). Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je teda existencia naliehavej potreby operatívneho zákroku, ktorý neznesie odklad, pričom je potrebné vždy prihliadať na záujem maloletého dieťaťa. Tieto zásady súd prvej inštancie dôsledne rešpektoval. Zo spisu je zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi maloletého C. sú natoľko narušené, že sa nevedia dohodnúť na starostlivosti o dieťa, a teda je potrebné upraviť starostlivosť o dieťa rozhodnutím súdu, a to tak vo veci samej, ako aj operatívne neodkladným opatrením.

10. Otec dieťaťa v odvolaní nežiadal zmeniť výrok neodkladného opatrenia tak, aby bol maloletý C. dočasne ponechaný v jeho osobnej starostlivosti (aj keď súčasne s odvolaním podal návrh vo veci samej, v ktorom navrhol striedavú osobnú starostlivosť - o tomto návrhu, ako už bolo uvedené vyššie, rozhodne súd prvej inštancie po vykonaní dokazovania, ktoré presahuje rámec rozhodovania o neodkladnom opatrení). Žiadal len zmeniť výrok tak, aby nebolo otcovi nariadené odovzdať maloletého C. do starostlivosti matky, ale aby bol maloletý C. dočasne ponechaný v osobnej starostlivosti matky. Odvolací súd konštatuje, že v čase, keď súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie, bolo osvedčené, že otec vzal dieťa z materskej školy a odišiel s ním mimo miesta bydliska (podľa vyjadrenia otca do U., čo však matka nevedela), na čo matka v obave o dieťa reagovala návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia. Za takýchto skutkových okolností súd prvej inštancie nemohol rozhodnúť neodkladným opatrením tak, že ponecháva maloletého C. v starostlivosti matky, keďže maloletý C. v starostlivosti matky v tom čase nebol. Súd prvej inštancie teda správne rozhodol tak, že uložil otcovi dieťaťa povinnosť odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti matky. Odvolací súd preto rozhodnutie súdu prvej inštancie v tejto časti potvrdil.

11. Pokiaľ ide o rozsah styku otca s dieťaťom, určený neodkladným opatrením, je síce pravda, že nebolo osvedčené, že by otec mal na dieťa negatívny vplyv (v takom prípade by sa styk s otcom neodkladným opatrením vôbec neupravoval), to však neznamená, že neodkladné opatrenie by mohlo nahrádzať rozhodnutie vo veci samej o striedavej osobnej starostlivosti. Je veľmi potrebné zachovať väzbu dieťaťa k obojom rodičom, avšak rozsah styku tak, ako ho navrhuje otec v odvolaní, pritom de facto znamená striedavú osobnú starostlivosť (len s tým rozdielom, že v týždni by dieťa prespávalo vždy u matky). Neodkladným opatrením možno upraviť styk len v miere, ktorá je nevyhnutná pre zachovanie pozitívnych väzieb dieťaťa s oboma rodičmi do rozhodnutia vo veci samej. Zo spisu (ani z podaní otca dieťaťa) nie je zrejmé, či - s výnimkou vyššie popísanej situácie, keď otec zobral dieťa do U. - niekedy mal. C. prespával s otcom sám. Vzhľadom na vyššie uvedené, aj podľa názoru odvolacieho súdu, takéto rozhodnutie (o prespaní dieťaťa u otca bez prítomnosti matky) nie je možné urobiť neodkladným opatrením bez vykonania dokazovania. Preto odvolací súd považoval rozsah styku otca s dieťaťom tak, ako ho neodkladným opatrením upravil súd prvej inštancie, za postačujúci na udržanie pozitívnej väzby dieťaťa s otcom.

12. K odvolaniu matky čo do rozsahu styku dieťaťa s otcom odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vychádzal z návrhu samotnej matky (ktorý síce matka následným podaním zmenila tak, že styk počas pracovných dní z návrhu vypustila, neuviedla však k tomu žiadne dôvody). Pokiaľ matka v odvolaní argumentovala tým, že dieťa ukladá spať o 19:30 hod., odvolací súd považuje čas medzi 18:30 hod. a 19:30 hod. (dva dni v týždni) za dostatočný na večernú hygienu a uloženie dieťaťa na spánok za predpokladu, že večer dieťa dostane u otca.

13. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

14. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora podľa zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok.

Rozhodnutie, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému možno vykonať cestou súdneho výkonu rozhodnutia podľa zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok, a to odňatím maloletého tomu, u koho podľa rozhodnutia nemá byť a odovzdaním tomu, komu bol podľa rozhodnutia zverený, alebo tomu, komu rozhodnutie priznáva právo na styk s maloletým po obmedzený čas, alebo tomu, kto je oprávnený neoprávnene premiestneného alebo zadržaného maloletého prevziať.